

USTAWA
z dnia 15 grudnia 2000 r.

Opracowano na podstawie: t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804

o ochronie konkurencji i konsumentów

Dział I
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.
2. Ustawa reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję oraz praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, a także antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków, jeżeli te praktyki lub koncentracje wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ustawa określa także organy właściwe w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów.

Art. 2.

1. Ustawa nie narusza praw przysługujących na podstawie przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, w szczególności przepisów o ochronie wynalazków, wzorów użytkowych i przemysłowych, topografii układów scalonych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych, praw autorskich i praw pokrewnych.
2. Ustawę stosuje się do zawieranych między przedsiębiorcami:
 - 1) umów, w szczególności licencji, a także innych niż umowy praktyk wykonywania praw, o których mowa w ust. 1;
 - 2) umów dotyczących nieujawnionych do wiadomości publicznej:
 - a) informacji technicznych lub technologicznych,
 - b) zasad organizacji i zarządzania– co do których podjęto działania zmierzające do zapobieżenia ich ujawnieniu, jeżeli skutkiem tych umów jest nieuzasadnione ograniczenie swobody działalności gospodarczej stron lub istotne ograniczenie konkurencji na rynku.

Art. 3.

Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) ograniczeń konkurencji dopuszczonych na podstawie odrębnych ustaw;
- 2) układów zbiorowych pracy.

Art. 4.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) „przedsiębiorcy” – rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995 i Nr 130, poz. 1112), a także:
 - a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej,
 - b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu,
 - c) osobę fizyczną posiadającą akcje lub udziały zapewniające jej co najmniej 25% głosów w organach co najmniej jednego przedsiębiorcy lub posiadającą kontrolę, w rozumieniu pkt 13, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 12;
- 2) „związkach przedsiębiorców” – rozumie się przez to izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców, o których mowa w pkt 1, jak również związki tych organizacji;
- 3) „przedsiębiorcy dominującym” – rozumie się przez to przedsiębiorcę w przypadku, gdy:
 - a) dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
 - b) jest uprawniony do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu lub rady nadzorczej innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
 - c) więcej niż połowa członków zarządu spółki kapitałowej jest jednocześnie członkami zarządu innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), lub

- d) dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
 - e) wywiera decydujący wpływ na działalność innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), w szczególności na podstawie umowy przewidującej zarządzanie innym przedsiębiorcą (przedsiębiorcą zależnym) lub przekazywanie zysku przez takiego przedsiębiorcę;
- 4) „porozumieniach” – rozumie się przez to:
- a) umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów,
 - b) uzgodnienia dokonane w jakiejkolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki,
 - c) uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych;
- 5) „porozumieniach dystrybucyjnych” – rozumie się przez to porozumienia zawierane między przedsiębiorcami działającymi na różnych szczeblach obrotu, których celem jest zakup towarów dokonywany z zamiarem ich dalszej odsprzedaży;
- 6) „towarach” – rozumie się przez to rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane;
- 7) „cenach” – rozumie się przez to ceny, jak również opłaty o charakterze cen, marże handlowe, prowizje i narzuty do cen;
- 8) „rynku właściwym” – rozumie się przez to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji;
- 9) „pozycji dominującej” – rozumie się przez to pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%;
- 10) „konkurentach” – rozumie się przez to przedsiębiorców, którzy wprowadzają lub mogą wprowadzać albo nabywają lub mogą nabywać, w tym samym czasie, towary na rynku właściwym;
- 11) „konsumentach” – rozumie się przez to osobę, która zawiera umowę z przedsiębiorcą w celu bezpośrednio niezwiązanym z działalnością gospodarczą;
- 12) „organizacjach konsumenckich” – rozumie się przez to niezależne od przedsiębiorców i ich związków organizacje społeczne, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów, o ile ich zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej;
- 13) „przejęciu kontroli” – rozumie się przez to wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego uzyskania uprawnień, które osobno albo łącznie, przy

uwzględnieniu wszystkich okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiając wywieranie decydującego wpływu na określonego przedsiębiorcę lub przedsiębiorców; uprawnienia takie tworzą w szczególności:

- a) prawo do całego albo do części mienia przedsiębiorcy,
 - b) prawa lub umowy przyznające decydujący wpływ na skład, wynik głosowania lub decyzje organów przedsiębiorcy;
- 14) „grupie kapitałowej” – rozumie się przez to wszystkich przedsiębiorców, którzy są kontrolowani w sposób bezpośredni lub pośredni przez jednego przedsiębiorcę;
- 15) „przychodzie” – rozumie się przez to przychód uzyskany w roku podatkowym poprzedzającym dzień wszczęcia postępowania na podstawie ustawy, w rozumieniu obowiązujących przedsiębiorcę przepisów o podatku dochodowym;
- 16) „przeciętnym wynagrodzeniu” – rozumie się przez to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw za ostatni miesiąc kwartału poprzedzającego dzień wydania decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie odrębnych przepisów.

Dział II

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

Rozdział 1

Zakaz porozumień ograniczających konkurencję

Art. 5.

1. Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające w szczególności na:
- 1) ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów;
 - 2) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji lub zbytu oraz postępu technicznego lub inwestycji;
 - 3) podziale rynków zbytu lub zakupu;
 - 4) stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
 - 5) uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
 - 6) ograniczaniu dostępu do rynku lub eliminowaniu z rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem;

- 7) uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu warunków składanych ofert, w szczególności dotyczących zakresu prac lub ceny.
2. Porozumienia, o których mowa w ust. 1, są w całości lub w odpowiedniej części nieważne, z zastrzeżeniem art. 6 i 7.

Art. 6.

1. Zakazu, o którym mowa w art. 5, nie stosuje się do:
 - 1) porozumień zawieranych między konkurentami, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 5%;
 - 2) porozumień zawieranych między przedsiębiorcami działającymi na różnych szczeblach obrotu, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 10%.
2. W przypadku porozumień dystrybucyjnych zawieranych przez przedsiębiorcę co najmniej z dwoma innymi przedsiębiorcami łączny udział w rynku tych przedsiębiorców, o którym mowa w ust. 1, podlega sumowaniu.

Art. 7.

1. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wyłączyć spod zakazu, o którym mowa w art. 5, porozumienia, które przyczyniają się do polepszenia produkcji, dystrybucji towarów lub do postępu technicznego lub gospodarczego, zapewniają nabywcy lub użytkownikowi odpowiednią część wynikających stąd korzyści i które:
 - 1) nie nakładają na zainteresowanych przedsiębiorców ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;
 - 2) nie stwarzają tym przedsiębiorcom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym w zakresie znacznej części określonych towarów.
2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów określi:
 - 1) warunki, jakie muszą być spełnione, aby porozumienie mogło być uznane za wyłączone spod zakazu;
 - 2) klauzule, których występowanie w porozumieniu nie uznaje się za naruszenie art. 5;
 - 3) klauzule, których występowanie w porozumieniu stanowi naruszenie art. 5;
 - 4) okres obowiązywania wyłączenia.

Rozdział 2

Zakaz nadużywania pozycji dominującej

Art. 8.

1. Zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.

2. Nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na:

- 1) bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów;
 - 2) ograniczeniu produkcji, zbytu lub postępu technicznego ze szkodą dla kontrahentów lub konsumentów;
 - 3) stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
 - 4) uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
 - 5) przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji;
 - 6) narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści;
 - 7) stwarzaniu konsumentom uciążliwych warunków dochodzenia swoich praw.
3. Czynności prawne będące przejawem nadużywania pozycji dominującej są w całości lub w odpowiedniej części nieważne.

Rozdział 3

Decyzje w sprawach praktyk ograniczających konkurencję

Art. 9.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „Prezesem Urzędu”, wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7, lub naruszenie art. 8.

Art. 10.

1. Nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 9, jeżeli zachowanie rynkowe przedsiębiorcy albo związku przedsiębiorców przestało naruszać zakazy określone w art. 5 lub w art. 8, w szczególności z powodu trwałego zmniejszenia ich udziału w rynku.
2. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.
3. Ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, spoczywa na przedsiębiorcy lub związku przedsiębiorców.

Art. 11.

1. Prezes Urzędu wydaje decyzję o niestwierdzeniu stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, jeżeli nie stwierdzi naruszenia zakazów określonych w art. 5 lub w art. 8.
2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu wydaje również w przypadku, gdy porozumienie spełnia przesłanki, o których mowa w art. 7 ust. 1, a nie zostało objęte rozporządzeniem Rady Ministrów, o którym mowa w art. 7.

Dział III**Koncentracja przedsiębiorców****Rozdział 1****Kontrola koncentracji****Art. 12.**

1. Zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu, jeżeli łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 50 000 000 euro.
2. Obowiązek wynikający z ust. 1 dotyczy zamiaru:
 - 1) połączenia dwóch lub więcej samodzielnych przedsiębiorców;
 - 2) przejęcia – poprzez nabycie lub objęcie akcji, innych papierów wartościowych, udziałów, całości lub części majątku lub w jakikolwiek inny sposób – bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad całym albo częścią jednego lub więcej przedsiębiorców przez jednego lub więcej przedsiębiorców;
 - 3) utworzenia przez przedsiębiorców wspólnego przedsiębiorcy.
3. Obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również:
 - 1) objęcia lub nabycia akcji albo udziałów innego przedsiębiorcy, powodującego uzyskanie co najmniej 25% głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników;
 - 2) objęcia przez tę samą osobę funkcji członka organu zarządzającego albo organu kontrolnego u konkurujących ze sobą przedsiębiorców;
 - 3) rozpoczęcia wykonywania praw z akcji lub udziałów objętych lub nabytych bez uprzedniego zgłoszenia zgodnie z art. 13 pkt 3 i 4.

Art. 13.

Nie podlega zgłoszeniu zamiar koncentracji:

- 1) jeżeli obrót przedsiębiorcy:
 - a) nad którym ma nastąpić przejęcie kontroli, zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 2,
 - b) którego akcje lub udziały będą objęte lub nabyte, zgodnie z art. 12 ust. 3 pkt 1,

- c) z którego akcji lub udziałów ma nastąpić wykonywanie praw, zgodnie z art. 12 ust. 3 pkt 3
 - nie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w żadnym z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie równowartości 10 000 000 euro;
- 2) jeżeli łączny udział w rynku przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji nie przekracza 20%;
- 3) polegającej na czasowym nabyciu lub objęciu przez instytucję finansową akcji albo udziałów w celu ich odsprzedaży, jeżeli przedmiotem działalności gospodarczej tej instytucji jest prowadzone na własny lub cudzy rachunek inwestowanie w akcje albo udziały innych przedsiębiorców, pod warunkiem że odsprzedaż ta nastąpi przed upływem roku od dnia nabycia, oraz że:
 - a) instytucja ta nie wykonuje praw z tych akcji albo udziałów, z wyjątkiem prawa do dywidendy, lub
 - b) wykonuje te prawa wyłącznie w celu przygotowania odsprzedaży całości lub części przedsiębiorstwa, jego majątku lub tych akcji albo udziałów;
- 4) polegającej na czasowym nabyciu przez przedsiębiorcę akcji lub udziałów w celu zabezpieczenia wierzytelności, pod warunkiem że nie będzie on wykonywał praw z tych akcji lub udziałów, z wyłączeniem prawa do ich sprzedaży;
- 5) będącej następstwem postępowania upadłościowego *[albo układowego]*, z wyłączeniem przypadków, gdy zamierzający przejąć kontrolę jest konkurentem albo należy do grupy kapitałowej, do której należą konkurenci przedsiębiorcy przejmowanego;
- 6) przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej.

Art. 14.

Dokonanie koncentracji przez przedsiębiorcę zależnego uważa się za jej dokonanie przez przedsiębiorcę dominującego.

Art. 15.

Obrót, o którym mowa w art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1, obejmuje obrót zarówno przedsiębiorców bezpośrednio uczestniczących w koncentracji, jak i pozostałych przedsiębiorców należących do grup kapitałowych, do których należą przedsiębiorcy bezpośrednio uczestniczący w koncentracji.

zaznaczone wyrazy w pkt 5 w art. 13 skreśla się z dn. 1.10.2003 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 86, poz. 804)

Art. 16.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania obrotu, o którym mowa w art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1, uwzględniając specyfikę działalności prowadzonej przez przedsiębiorców, a w szczególności zasady rachunkowości odnoszącej się do poszczególnych przedsiębiorców, w tym do banków, ubezpieczycieli i funduszy inwestycyjnych.

Rozdział 2

Decyzje w sprawach koncentracji

Art. 17.

Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku i wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona.

Art. 18.

1. Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, gdy po spełnieniu przez przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji warunków określonych w ust. 2 nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku, wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona.
2. Prezes Urzędu może na przedsiębiorcę lub przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji nałożyć obowiązek lub przyjąć ich zobowiązanie, w szczególności do:
 - 1) zbycia całości lub części majątku jednego lub kilku przedsiębiorców,
 - 2) wyzbycia się kontroli nad przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami bezpośrednio nieuczestniczącymi w koncentracji, w szczególności przez zbycie określonego pakietu akcji lub udziałów, lub odwołania z funkcji członka organu zarządzającego lub kontrolnego jednego lub kilku przedsiębiorców,
 - 3) udzielenia licencji praw wyłącznych konkurentowi– określając w decyzji, o której mowa w ust. 1, termin spełnienia warunków.
3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę lub przedsiębiorców obowiązek składania, w wyznaczonym terminie, informacji o realizacji tych warunków.

Art. 19.

1. Prezes Urzędu zakazuje, w drodze decyzji, dokonania koncentracji, w wyniku której powstanie lub umocni się pozycja dominująca na rynku, wskutek czego konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Prezes Urzędu wydaje, w drodze decyzji, zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której powstanie lub umocni się pozycja dominująca na rynku, pomimo że nastąpi istotne ograniczenie konkurencji, w przypadku gdy odstąpienie od zakazu koncentracji jest uzasadnione, w szczególności:
 - 1) przyczyni się ona do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego;
 - 2) może ona wywrzeć pozytywny wpływ na gospodarkę narodową.

Art. 20.

1. Prezes Urzędu może uchylić decyzje, o których mowa w art. 17, 18 ust. 1 i w art. 19 ust. 2, jeżeli zostały one oparte na nierzetelnych informacjach, za które są odpowiedzialni przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji, lub jeżeli przed-

siębiorcy nie spełniają warunków, o których mowa w art. 18 ust. 2 i 3. W przypadku uchylecia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.

2. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 1, koncentracja została już dokonana, a przywrócenie konkurencji na rynku nie jest możliwe w inny sposób, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, określając termin jej wykonania na warunkach określonych w decyzji, nakazać w szczególności:
 - 1) podział połączonego przedsiębiorcy na warunkach określonych w decyzji;
 - 2) zbycie całości lub części majątku przedsiębiorcy;
 - 3) zbycie udziałów lub akcji zapewniających kontrolę nad przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami lub rozwiązanie spółki, nad którą przedsiębiorcy sprawują wspólną kontrolę;
 - 4) odwołanie z funkcji członka organów zarządzających lub kontrolnych przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji.
3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, nie może być wydana po upływie 5 lat od dnia dokonania koncentracji.
4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku niezgłoszenia Prezesowi Urzędu zamiaru koncentracji, o którym mowa w art. 12 ust. 1.

Art. 21.

Decyzje, o których mowa w art. 17, 18 ust. 1 lub w art. 19 ust. 2, wygasają, jeżeli w terminie 3 lat od dnia ich wydania koncentracja nie została dokonana.

Art. 22.

Prezes Urzędu na wniosek instytucji finansowej może przedłużyć, w drodze decyzji, termin, o którym mowa w art. 13 pkt 3, jeżeli udowodni ona, że odsprzedaż akcji albo udziałów nie była w praktyce możliwa lub uzasadniona ekonomicznie przed upływem roku od dnia ich nabycia.

Art. 23.

Sąd rejestrowy, działając na podstawie odrębnych przepisów, dokona wpisu do rejestru, jeżeli:

- 1) Prezes Urzędu wyda zgodę na dokonanie koncentracji;
- 2) przedsiębiorca wykaże, że zamiar koncentracji nie podlega obowiązkowi zgłoszenia.

Dział IIIa**Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów****Rozdział 1****Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów****Art. 23a.**

1. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.
2. Za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów.

Art. 23b.

Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw, w szczególności z przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Przepisów ustawy nie stosuje się do spraw o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.

Rozdział 2**Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów****Art. 23c.**

1. Prezes Urzędu w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nakazuje zaniechanie jej stosowania.
2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji. Może również nakazać publikację decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy.

Art. 23d.

Jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w art. 23a, Prezes Urzędu wydaje decyzję, w której stwierdza, że dana praktyka nie narusza zbiorowych interesów konsumentów.

Dział IV

Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów

Rozdział 1

Prezes Urzędu

Art. 24.

1. Prezes Urzędu jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów. Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad działalnością Prezesa Urzędu.
2. Prezes Rady Ministrów powołuje na okres 5 lat Prezesa Urzędu, wyłonionego w drodze konkursu spośród osób posiadających wykształcenie wyższe, w szczególności z zakresu prawa, ekonomii lub zarządzania, i wyróżniających się wiedzą teoretyczną i doświadczeniem z zakresu gospodarki rynkowej oraz ochrony konkurencji i konsumentów.
3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania konkursu, o którym mowa w ust. 2. Prezes Rady Ministrów określi skład komisji konkursowej, wymogi wobec członków komisji konkursowej, kierując się koniecznością zapewnienia obiektywności wyboru Prezesa Urzędu.
4. Członkiem komisji konkursowej nie może być osoba, która w ostatnich trzech latach pełniła funkcję w organach przedsiębiorcy posiadającego pozycję dominującą na rynku lub reprezentowała jego interesy, a także osoba nie dająca rękojmi bezstronności pełnienia funkcji w interesie publicznym.
5. Prezes Urzędu może zostać odwołany przez Prezesa Rady Ministrów przed upływem kadencji w przypadku:
 - 1) nawiązania stosunku pracy, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku profesora w szkole wyższej lub placówce naukowej;
 - 2) podjęcia działalności gospodarczej w charakterze przedsiębiorcy lub objęcia funkcji członka organu zarządzającego lub kontrolnego przedsiębiorcy;
 - 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie;
 - 4) rażącego naruszenia swoich obowiązków;
 - 5) choroby trwale uniemożliwiającej wykonywanie zadań;
 - 6) złożenia rezygnacji.
6. Prezes Urzędu wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Urzędem”.

Art. 25.

Prezes Rady Ministrów powołuje i odwołuje wiceprezesów Urzędu na wniosek Prezesa Urzędu.

Art. 26.

Do zakresu działania Prezesa Urzędu należy:

- 1) sprawowanie kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów ustawy;
- 2) wydawanie, w przypadkach określonych ustawą, decyzji w sprawach przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję, w sprawach koncentracji lub podziału przedsiębiorców oraz przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, a także decyzji w sprawach kar pieniężnych;
- 3) prowadzenie badań stanu koncentracji gospodarki oraz zachowań rynkowych przedsiębiorców;
- 4) przygotowywanie projektów rządowych programów rozwoju konkurencji oraz projektów rządowej polityki konsumenckiej;
- 5) nadzorowanie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom na podstawie odrębnych przepisów;
- 6) dokonywanie oceny skuteczności oraz efektywności pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom, a także skutków udzielonej pomocy w sferze konkurencji;
- 7) współpraca z zagranicznymi i międzynarodowymi organizacjami i organami w zakresie ochrony konkurencji;
- 8) opracowywanie i przedkładanie Radzie Ministrów projektów aktów prawnych dotyczących praktyk ograniczających konkurencję, rozwoju konkurencji lub warunków jej powstawania, a także ochrony interesów konsumentów;
- 9) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących praktyk ograniczających konkurencję, rozwoju konkurencji lub warunków jej powstawania, a także ochrony interesów konsumentów;
- 10) przedkładanie Radzie Ministrów okresowych sprawozdań z realizacji rządowych programów rozwoju konkurencji i polityki konsumenckiej;
- 11) występowanie do przedsiębiorców i związków przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
- 12) podejmowanie czynności wynikających z przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
- 13) występowanie do wyspecjalizowanych jednostek i odpowiednich organów kontroli państwowej o wykonanie badań przestrzegania praw konsumentów;
- 14) nadzór nad ogólnym bezpieczeństwem produktów przeznaczonych dla konsumentów w zakresie wynikającym z przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów;
- 14a) nadzór nad wyrobami wprowadzonymi do obrotu w zakresie ich zgodności z zasadniczymi wymaganiami zgodnie z ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. Nr 166, poz. 1360);
- 15) współpraca z organami samorządu terytorialnego oraz z krajowymi i zagranicznymi organizacjami społecznymi i innymi instytucjami, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów;

- 16) udzielanie pomocy organom samorządu województwa i powiatu oraz organizacjom, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów, w zakresie wynikającym z rządowej polityki konsumenckiej;
- 17) inicjowanie badań towarów i usług, wykonywanych przez organizacje konsumenckie;
- 18) opracowywanie i wydawanie publikacji oraz programów edukacyjnych popularyzujących wiedzę o prawach konsumentów;
- 19) realizacja zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie współpracy i wymiany informacji w sprawach ochrony konkurencji i pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom;
- 20) gromadzenie i upowszechnianie orzecznictwa w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów;
- 21) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub ustawach odrębnych.

Art. 26a.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów współpracuje z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

Art. 27.

1. Prezes Urzędu wydaje Dziennik Urzędowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
2. Decyzje i postanowienia Prezesa Urzędu, a także orzeczenia Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów, zwanego dalej „sądem ochrony konkurencji i konsumentów”, oraz Sądu Najwyższego w sprawach dotyczących kasacji od wyroków sądu ochrony konkurencji i konsumentów lub ich sentencje, z pominięciem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, mogą być w całości lub w części publikowane w Dzienniku Urzędowym Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
3. W Dzienniku Urzędowym Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zamieszcza się również informacje, komunikaty, ogłoszenia, wyjaśnienia i interpretacje mające istotne znaczenie dla stosowania przepisów w sprawach objętych zakresem działania Prezesa Urzędu.

Art. 28.

1. W skład Urzędu wchodzi Centrala w Warszawie oraz delegatury Urzędu w Bydgoszczy, w Gdańsku, w Katowicach, w Krakowie, w Lublinie, w Łodzi, w Poznaniu, w Warszawie i we Wrocławiu.
2. Delegaturami Urzędu kierują dyrektorzy delegatur.
3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, właściwość miejscową i rzeczową delegatur Urzędu w sprawach z zakresu działania Prezesa Urzędu, uwzględniając charakter i liczbę spraw występujących na danym terenie.

4. Delegatury Urzędu oprócz spraw należących do ich właściwości mogą załatwiać inne sprawy przekazane im przez Prezesa Urzędu.
5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Urzędu może sprawę należącą do właściwości delegatury przejąć lub przekazać do załatwienia innej delegaturze Urzędu albo sprawę należącą do swojej właściwości przekazać do załatwienia wskazanej delegaturze.
6. Decyzje i postanowienia w sprawach z zakresu właściwości delegatur oraz w sprawach przekazanych do załatwienia przez Prezesa Urzędu na podstawie ust. 5 dyrektorzy delegatur wydają w imieniu Prezesa Urzędu.

Art. 29.

Organizację Urzędu określa statut nadany, w drodze zarządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 30.

1. Prezesowi Urzędu podlega Inspekcja Handlowa.
2. Prezes Urzędu zatwierdza przedkładane mu przez Głównego Inspektora Inspekcji Handlowej kierunki działania Inspekcji Handlowej oraz jej plany kontroli o znaczeniu krajowym.
3. Prezes Urzędu może zlecić Inspekcji Handlowej przeprowadzenie kontroli lub realizację innych zadań należących do zakresu jego działania.
4. Prezes Urzędu dokonuje okresowych ocen działalności Inspekcji Handlowej na podstawie przedkładanych mu raportów tej Inspekcji i przekazuje wynikające z tych ocen wnioski Głównemu Inspektorowi Inspekcji Handlowej.

Art. 31.

Prezes Urzędu może podawać do publicznej wiadomości informacje o wynikach kontroli Inspekcji Handlowej oraz informacje o działaniach podjętych na podstawie art. 26 pkt 11 i 12 z pominięciem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

Rozdział 2

Samorząd terytorialny i organizacje konsumenckie

Art. 32.

Zadania w dziedzinie ochrony interesów konsumentów w zakresie określonym ustawą oraz odrębnymi przepisami wykonują również: samorząd terytorialny, a także organizacje konsumenckie i inne instytucje, do których statutowych lub ustawowych zadań należy ochrona interesów konsumentów.

Art. 33.

Zadaniem samorządu terytorialnego w zakresie ochrony praw konsumentów jest prowadzenie edukacji konsumenckiej, w szczególności poprzez wprowadzenie elementów wiedzy konsumenckiej do programów nauczania w szkołach publicznych.

Art. 34.

1. Zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów wykonuje powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów, zwany dalej „rzecznikiem konsumentów”.
2. Powiaty mogą, w drodze porozumienia, utworzyć jedno wspólne stanowisko rzecznika konsumentów.

Art. 35.

1. Rzecznika konsumentów powołuje i odwołuje rada powiatu lub rada miasta na prawach powiatu, zwana dalej „radą”.
2. Rzecznika konsumentów powołuje się spośród osób z wyższym wykształceniem, w szczególności prawniczym lub ekonomicznym, i z co najmniej pięcioletnią praktyką zawodową.
3. Rzecznik konsumentów jest bezpośrednio podporządkowany radzie i ponosi przed nią odpowiedzialność.
4. Usytuowanie organizacyjne rzecznika konsumentów określa statut lub regulamin powiatu.

Art. 36.

1. Rzecznik konsumentów jest zatrudniony w starostwie powiatowym.
2. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec rzecznika konsumentów wykonuje starosta.
3. Warunki pracy i płacy rzecznika konsumentów określa rada.
4. Zasady wynagradzania rzecznika konsumentów regulują przepisy o pracownikach samorządowych.

Art. 37.

1. Do zadań rzecznika konsumentów w szczególności należy:
 - 1) zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów;
 - 2) składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów;
 - 3) występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
 - 4) współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu, organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi;

- 5) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub w przepisach odrębnych.
2. Rzecznik konsumentów może w szczególności wytaczać powództwa na rzecz konsumentów oraz wstępować, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów.
3. Rzecznik konsumentów w sprawach o wykroczenia na szkodę konsumentów jest oskarżycielem publicznym w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.
4. Przedsiębiorca, do którego zwrócił się rzecznik konsumentów, działając na podstawie ust. 1 pkt 3, obowiązany jest udzielić rzecznikowi wyjaśnień i informacji będących przedmiotem wystąpienia oraz ustosunkować się do uwag i opinii rzecznika.
5. Do rzecznika konsumentów stosuje się odpowiednio przepis art. 63 Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 38.

1. Rzecznik konsumentów w terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkłada radzie do zatwierdzenia roczne sprawozdanie ze swojej działalności w roku poprzednim.
2. Zatwierdzone przez radę sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, rzecznik konsumentów przekazuje właściwej miejscowo delegaturze Urzędu.
3. Rzecznik konsumentów jest obowiązany przekazywać na bieżąco delegaturom Urzędu wnioski i sygnalizować problemy dotyczące ochrony konsumentów, które wymagają podjęcia działań na szczeblach administracji rządowej.

Art. 38a.

1. Przy Prezesie Urzędu tworzy się Krajową Radę Rzeczników Konsumentów, zwaną dalej „Radą”.
2. Rada jest stałym organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Urzędu w zakresie spraw związanych z ochroną praw konsumentów na szczeblu samorządu powiatowego.
3. Do zadań Rady należy w szczególności:
 - 1) przedstawianie propozycji dotyczących kierunków zmian legislacyjnych w przepisach dotyczących ochrony praw konsumentów;
 - 2) wyrażanie opinii w przedmiocie projektów aktów prawnych lub kierunków rządowej polityki konsumenckiej;
 - 3) wyrażanie opinii w innych sprawach z zakresu ochrony konsumentów przedłożonych Radzie przez Prezesa Urzędu.
4. W skład Rady wchodzi dziewięciu rzeczników konsumentów, po jednym z obszaru właściwości miejscowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
5. Członków Rady powołuje i odwołuje Prezes Urzędu. Powołanie następuje na wniosek dyrektorów delegatur, o których mowa w ust. 4, za pisemną zgodą re-

komendowanych rzeczników konsumentów. W przypadku odwołania z funkcji rzecznika konsumentów, członkostwo w Radzie wygasa.

6. Członek Rady może być odwołany przez Prezesa Urzędu z powodu:

- 1) naruszenia obowiązków wynikających z członkostwa w Radzie;
- 2) choroby uniemożliwiającej wykonywanie zadań członka Rady;
- 3) złożenia rezygnacji.

7. Obsługę administracyjną Rady zapewnia Urząd.

8. Urząd zwraca członkom Rady koszty przejazdów na posiedzenia Rady, na zasadach określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

9. Tryb pracy Rady określa regulamin ustalony przez Prezesa Urzędu.

Art. 39.

1. Organizacje konsumenckie reprezentują interesy konsumentów wobec organów administracji rządowej i samorządowej i mogą uczestniczyć w realizacji rządowej polityki konsumenckiej.

2. Organizacje, o których mowa w ust. 1, mają w szczególności prawo do:

- 1) wyrażania opinii o projektach aktów prawnych i innych dokumentów dotyczących praw i interesów konsumentów;
- 2) opracowywania i upowszechniania konsumenckich programów edukacyjnych;
- 3) wykonywania testów produktów i usług oraz publikowania ich wyników;
- 4) wydawania czasopism, opracowań badawczych, broszur i ulotek;
- 5) prowadzenia nieodpłatnego poradnictwa konsumenckiego oraz udzielania nieodpłatnej pomocy konsumentom w dochodzeniu ich roszczeń;
- 6) udziału w pracach normalizacyjnych;
- 7) realizowania zadań państwowych w dziedzinie ochrony konsumentów, zleczanych przez organy administracji rządowej i samorządowej;
- 8) ubiegania się o dotacje ze środków publicznych na realizację zadań, o których mowa w pkt 7.

Art. 40.

Organy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane do zasięgania opinii organizacji konsumenckich w sprawach dotyczących kierunków działania na rzecz ochrony interesów konsumentów.

Art. 41.

Wysokość rocznych dotacji celowych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, Nr 45, poz. 391 i Nr 65, poz. 594), przekazywanych z budżetu państwa na realizację zadań, o których mowa w art. 39 ust. 2 pkt 7, jest ustalana w ustawie budżetowej w części budżetu państwa, której dysponentem jest Prezes Urzędu.

Dział V

Postępowanie przed Prezesem Urzędu

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 42.

1. Postępowanie przed Prezesem Urzędu jest prowadzone jako postępowanie wyjaśniające, postępowanie antymonopolowe lub postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.
2. Postępowanie wyjaśniające może poprzedzać wszczęcie postępowania antymonopolowego lub postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w sprawach koncentracji.

Art. 43.

1. Prezes Urzędu może wszcząć z urzędu, w drodze postanowienia, postępowanie wyjaśniające, jeżeli okoliczności wskazują na możliwość naruszenia przepisów ustawy, w sprawach dotyczących określonej gałęzi gospodarki oraz w sprawach dotyczących ochrony interesów konsumentów.
2. Postępowanie wyjaśniające ma na celu:
 - 1) wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym, czy sprawa ma charakter antymonopolowy;
 - 1a) wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;
 - 2) badanie rynku, w tym określenie jego struktury i stopnia koncentracji;
 - 3) ustalenie, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach.
3. Zamknięcie postępowania wyjaśniającego następuje w drodze postanowienia.
4. Postępowanie wyjaśniające nie powinno trwać dłużej niż 30 dni, licząc od dnia jego wszczęcia.

Art. 44.

1. Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz w sprawach koncentracji, a także postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczyna się na wniosek lub z urzędu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do nakładania kar pieniężnych, określonych w dziale VI.

Art. 45.

1. Przedsiębiorcy lub związki przedsiębiorców są obowiązani do udzielania wszelkich koniecznych informacji na żądanie Prezesa Urzędu.
2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:
 - 1) wskazanie zakresu informacji i okresu, którego dotyczą;
 - 2) wskazanie celu żądania;
 - 3) wskazanie terminu udzielenia informacji;
 - 4) pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Art. 46.

1. Dowodem z dokumentu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być tylko oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego lub upoważnionego pracownika przedsiębiorcy.
2. Dowodem w postępowaniu przed Prezesem Urzędu jest dokument sporządzony w języku polskim, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Jeżeli dokument został sporządzony w języku obcym, należy przedłożyć także poświadczone przez tłumacza przysięgłego tłumaczenie na język polski tego dokumentu albo jego części mającej stanowić dowód w sprawie.

Art. 47.

1. Strona, powołująca się na dowód ze świadków, jest obowiązana dokładnie wskazać fakty, które mają być potwierdzone zeznaniami poszczególnych świadków, oraz podać dane umożliwiające prawidłowe wezwanie świadka.
2. Prezes Urzędu, wzywając świadka, podaje w wezwaniu imię, nazwisko i miejsce zamieszkania wezwanego, miejsce i czas składania wyjaśnień, określa strony i przedmiot sprawy oraz wskazuje przepisy o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 48.

1. Zeznanie świadka, po spisaniu do protokołu, będzie mu odczytane i, stosownie do okoliczności, na podstawie jego uwag uzupełnione lub sprostowane.
2. Protokół przesłuchania świadka podpisuje świadek i prowadzący przesłuchanie pracownik Urzędu.

Art. 49.

1. W sprawach wymagających wiadomości specjalnych Prezes Urzędu, po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru, może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii.
2. Biegłym, w rozumieniu ust. 1, może być również osoba prawna wyspecjalizowana w danej dziedzinie.

Art. 50.

Strona może żądać wyłączenia biegłego z przyczyn, z jakich można żądać wyłączenia pracownika Urzędu, do ukończenia czynności biegłego. Strona składająca wniosek o wyłączenie biegłego po rozpoczęciu przez niego czynności jest obowiązana uprawdopodobnić, że przyczyna uzasadniająca wyłączenie powstała później lub że wcześniej nie była jej znana.

Art. 51.

Prezes Urzędu może zarządzić okazanie biegłemu akt sprawy i przedmiotu oględzin. Przepisy art. 63 ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 52.

1. Opinia biegłego powinna zawierać uzasadnienie.
2. Biegli mogą złożyć opinię łączną.

Art. 53.

1. Prezes Urzędu przyznaje biegłym wynagrodzenie według przepisów o kosztach prowadzenia dowodu z opinii biegłego w postępowaniu sądowym, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Prezes Urzędu może nałożyć na stronę obowiązek wpłacenia zaliczki na poczet wydatków biegłego.
3. Jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i zakończone wydaniem decyzji, o której mowa w art. 11 ust. 1 i art. 23d, koszty wynagrodzenia biegłego ponosi Skarb Państwa.

Art. 54.

1. Prezes Urzędu może zwrócić się o wydanie opinii do instytutu naukowego lub naukowo-badawczego.
2. W opinii instytut wskazuje osobę albo osoby, które przeprowadziły badania i wydały opinię.
3. Przepisy art. 51 i 53 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 55.

1. Prezes Urzędu może w toku postępowania przeprowadzić rozprawę.

2. Rozprawa, o której mowa w ust. 1, jest jawna, z wyłączeniem rozprawy lub jej części, podczas której są rozpatrywane informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również inne tajemnice podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów.
3. Prezes Urzędu może wezwać na rozprawę i przesłuchać strony, świadków oraz zasięgnąć opinii biegłych.
4. W przypadku wyłączenia jawności rozprawy stosuje się odpowiednio przepisy art. 153, 154 i 479¹⁰ Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 56.

Prezes Urzędu może zwrócić się o przesłuchanie świadków lub o zasięgnięcie opinii biegłych do właściwego miejscowo sądu rejonowego, jeżeli przemawia za tym charakter dowodu albo wzgląd na poważne niedogodności lub znaczną wysokość kosztów przeprowadzenia dowodu. Prezes Urzędu, zwracając się do sądu o przeprowadzenie dowodu, wydaje postanowienie, w którym określa:

- 1) sąd, który ma przeprowadzić dowód;
- 2) środek dowodowy;
- 3) fakty podlegające stwierdzeniu.

Art. 57.

1. W toku postępowania przed Prezesem Urzędu może być przeprowadzona przez upoważnionego pracownika Urzędu lub Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „kontrolującym”, kontrola u każdego przedsiębiorcy lub każdego związku przedsiębiorców, zwanych dalej „kontrolowanym”, w zakresie objętym tym postępowaniem.
2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli powinno zawierać:
 - 1) imię, nazwisko i stanowisko kontrolującego oraz numer jego dowodu osobistego lub legitymacji służbowej;
 - 2) oznaczenie kontrolowanego;
 - 3) określenie przedmiotu i zakresu kontroli;
 - 4) określenie daty rozpoczęcia kontroli i przewidywanej daty jej zakończenia;
 - 5) pouczenie o sankcjach w przypadku braku współdziałania w toku kontroli.
3. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 1, wydają odpowiednio: Prezes Urzędu, a na wniosek Głównego Inspektora Inspekcji Handlowej - wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej.
4. Kontrolujący jest obowiązany okazać osobie reprezentującej kontrolowanego upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz legitymację służbową. W razie nieobecności osoby upoważnionej do reprezentowania kontrolowanego, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz legitymacja służbowa są okazywane pracownikowi lub osobie czynnej w miejscu wszczęcia kontroli. Kopię upoważnienia do przeprowadzenia kontroli pozostawia się kontrolowanemu.
5. Kontrolujący ma prawo:

- 1) wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu kontrolowanego;
 - 2) żądania udostępnienia akt, ksiąg, wszelkiego rodzaju dokumentów i nośników informacji związanych z przedmiotem kontroli oraz ich odpisów i wyciągów, a także sporządzania z nich notatek;
 - 3) żądania od osób, o których mowa w art. 59 ust. 1, ustnych wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli.
6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania kontroli, w tym sposób sporządzania protokołu przeprowadzonej kontroli, uwzględniając cele kontroli.

Art. 58.

1. Kontrolujący w toku kontroli może również dokonać przeszukania pomieszczeń lub rzeczy, za zgodą sądu ochrony konkurencji i konsumentów, udzieloną na wniosek Prezesa Urzędu. Przy przeszukaniu kontrolujący może korzystać z pomocy funkcjonariuszy innych organów kontroli państwowej lub Policji z jednostki właściwej ze względu na siedzibę przedsiębiorcy.
2. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów wydaje w ciągu 48 godzin postanowienie w sprawie, o której mowa w ust. 1. Na postanowienie sądu ochrony konkurencji i konsumentów nie przysługuje zażalenie.
3. Policja, na polecenie Prezesa Urzędu, wykonuje czynności, o których mowa w ust. 1.
4. W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu.

Art. 59.

1. Kontrolowany lub osoba uprawniona do jego reprezentowania oraz użytkownik lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 91 ust. 1, są obowiązani do:
 - 1) udzielenia żądanych informacji;
 - 2) umożliwienia wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń oraz środków transportu kontrolowanego;
 - 3) udostępnienia akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów lub innych nośników informacji należących do kontrolowanego.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, może odmówić udzielenia informacji lub współdziałania w toku kontroli tylko wtedy, gdy naraziłoby to ją lub jej małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo oraz jej powinowatych w tej samej linii lub stopniu, jak również osoby pozostające z nią w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli, na odpowiedzialność karną. Prawo odmowy udzielenia informacji lub współdziałania w toku kontroli trwa po ustaniu małżeństwa lub rozwiązaniu stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

Art. 60.

1. Prezes Urzędu w toku kontroli, o której mowa w art. 57 ust. 1, może wydać postanowienie o zajęciu w celu zabezpieczenia akt, ksiąg, wszelkiego rodzaju do-

- kumentów lub innych nośników informacji oraz innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie.
2. Osobę posiadającą przedmioty, o których mowa w ust. 1, kontrolujący wzywa do wydania ich dobrowolnie, a w razie odmowy można przeprowadzić ich odebranie, w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
 3. Na postanowienie o zajęciu przedmiotów zażalenie przysługuje osobom, których prawa zostały naruszone. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia.

Art. 61.

1. Przedmioty podlegające zajęciu, wydane, odebrane lub znalezione w czasie kontroli, należy po dokonaniu oględzin i sporządzeniu protokołu zatrzymania zabrać albo oddać na przechowanie osobie godnej zaufania z zaznaczeniem obowiązku ich przedstawienia na każde żądanie organu prowadzącego postępowanie.
2. Protokół zatrzymania rzeczy powinien zawierać oznaczenie sprawy, z którą zatrzymanie rzeczy lub przeszukanie ma związek, oraz podanie dokładnej godziny rozpoczęcia i zakończenia czynności, dokładną listę zatrzymanych rzeczy i, w miarę potrzeby, ich opis, a nadto wskazanie postanowienia Prezesa Urzędu o zajęciu. Protokół podpisuje dokonujący zajęcia i przedstawiciel kontrolowanego.
3. Dokonujący zajęcia przedmiotów, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do natychmiastowego wręczenia osobom zainteresowanym pokwitowania stwierdzającego, jakie przedmioty i przez kogo zostały zatrzymane, oraz do niezwłocznego powiadomienia przedsiębiorcy, którego przedmioty zostały zajęte.
4. Zatrzymane przedmioty należy zwrócić niezwłocznie po stwierdzeniu, że są zbędne dla prowadzonego postępowania, albo po uchyleniu przez sąd ochrony konkurencji i konsumentów postanowienia o zajęciu przedmiotów.

Art. 62.

1. Prezes Urzędu na wniosek strony lub z urzędu może, w drodze postanowienia, w niezbędnym zakresie ograniczyć pozostałym stronom prawo wglądu do materiału dowodowego załączonego do akt sprawy, jeżeli udostępnienie tego materiału groziłoby ujawnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.
2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również materiałów włączonych do postępowania na podstawie art. 65 ust. 3.
3. Na postanowienie wydane na podstawie ust. 1 przysługuje zażalenie.
4. Strona składająca wniosek o ograniczenie pozostałym stronom prawa wglądu do materiału dowodowego przedkłada Prezesowi Urzędu również wersję dokumentu niezawierającą informacji objętych ograniczeniem, o którym mowa w ust. 1, ze stosowną adnotacją.
5. Stronom udostępnia się wersję dokumentu niezawierającą informacji objętych ograniczeniem, o którym mowa w ust. 1, ze stosowną adnotacją.

Art. 63.

1. Informacje uzyskane w toku postępowania przez pracowników Urzędu podlegają ochronie na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do informacji powszechnie dostępnych, informacji o wszczęciu postępowania, z wyjątkiem postępowania w sprawach dotyczących koncentracji z udziałem spółek publicznych w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi, oraz informacji o wydaniu decyzji kończących postępowanie i ich ustaleniach.
3. Pracownicy Urzędu są obowiązani do ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych, podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów tajemnic, o których powzięli wiadomość w toku postępowania.

Art. 64.

Organy administracji publicznej są obowiązane do udostępniania Prezesowi Urzędu znajdujących się w ich posiadaniu akt oraz informacji istotnych dla postępowania toczącego się przed Prezesem Urzędu.

Art. 65.

1. Informacje uzyskane w toku postępowania nie mogą być wykorzystane w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy postępowania karnego prowadzonego w trybie publicznoskargowym oraz innych postępowań prowadzonych przez Prezesa Urzędu.
3. Prezes Urzędu powiadamia strony o zaliczeniu w poczet dowodów informacji uzyskanych w trakcie innego prowadzonego przez niego postępowania.

Art. 66.

Prezes Urzędu, wydając decyzję kończącą postępowanie, uwzględnia tylko zarzuty, do których strony mogły się ustosunkować.

Art. 67.

Prezes Urzędu umarza postępowanie, w drodze postanowienia, w przypadku:

- 1) wycofania wniosku o nakazanie zaniechania praktyk ograniczających konkurencję;
- 1a) wycofania wniosku o nakazanie zaniechania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;
- 2) wycofania zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców;
- 3) beczynności wnioskodawcy uniemożliwiającej prowadzenie postępowania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję;
- 4) nienalożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 101 ust. 2 pkt 2, art. 102 i 103.

Art. 68.

Nie wszczyna się, z zastrzeżeniem art. 93 i art. 100g, postępowania, jeżeli upłynęło 5 lat od końca roku, w którym:

- 1) dopuszczono się naruszenia przepisów ustawy;
- 2) uprawomocniła się decyzja o nałożeniu kary pieniężnej.

Art. 69.

1. W postępowaniu wszczętym na wniosek strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić drugiej stronie, na jej żądanie, koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym także koszty opinii biegłych i instytucji naukowych.
2. Do niezbędnych kosztów postępowania prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem lub radcą prawnym, zalicza się poniesione przez nią koszty jej przejazdów lub przejazdów pełnomocnika do siedziby Prezesa Urzędu.
3. Do niezbędnych kosztów postępowania strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się jego wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż wynikające ze stawek opłat określonych w odrębnych przepisach, i wydatki jednego adwokata oraz koszty osobistego stawiennictwa strony na wezwanie Prezesa Urzędu.

Art. 70.

1. W razie częściowego uwzględnienia żądań zawartych we wniosku o wszczęcie postępowania koszty poniesione przez strony będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Prezes Urzędu może jednak nałożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli wniosek drugiej strony nie został uwzględniony jedynie w nieznacznej części.
2. Koszty postępowania, w którym zawarto ugodę, znosi się wzajemnie, jeżeli strony nie postanowiły inaczej.

Art. 71.

1. Zwrot kosztów należy się przedsiębiorcy lub związkowi przedsiębiorców, przeciwko któremu zostało wszczęte postępowanie na wniosek, pomimo stwierdzonego, w drodze decyzji, naruszenia przepisów ustawy, jeżeli nie dał on powodu do wszczęcia postępowania i uznał, przy pierwszej czynności podjętej przed Prezesem Urzędu po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania, zasadność zarzutów.
2. Koszty niezbędnych opinii biegłych i instytucji naukowych w sprawach dotyczących koncentracji ponoszą przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji.

Art. 72.

Jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębior-

ców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Art. 73.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Urzędu może nałożyć na stronę przegrywającą obowiązek zwrotu tylko części kosztów albo nie obciążać jej kosztami.

Art. 74.

Prezes Urzędu może, niezależnie od wyniku sprawy, nałożyć na stronę obowiązek zwrotu kosztów wywołanych jej niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem, a zwłaszcza kosztów powstałych wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów.

Art. 75.

Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Art. 76.

Roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeżeli strona w terminie wyznaczonym przez Prezesa Urzędu, nie krótszym niż 7 dni, niełoży spisu kosztów albo wniosku o przyznanie zwrotu kosztów według przepisów odrębnych.

Art. 77.

1. Od wniosków o wszczęcie postępowania antymonopolowego przed Prezesem Urzędu przedsiębiorcy i związki przedsiębiorców uiszczają opłaty.
2. Jeżeli wraz ze złożonym wnioskiem nie zostanie uiszczona opłata, Prezes Urzędu wzywa wnioskodawcę do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni, z pouczeniem, że nieuiszczenie opłaty spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.
3. Postępowanie antymonopolowe może być wszczęte mimo nieuiszczenia opłaty, jeżeli przemawiają za tym ważne względy dotyczące ochrony konkurencji lub interesów konsumentów.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, opłaty podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
5. Prezes Urzędu, w razie niewątpliwej niemożności poniesienia opłaty przez przedsiębiorcę, w szczególności będącego osobą fizyczną, lub przez związek przedsiębiorców, może zwolnić go w części lub w całości od tej opłaty, na jego wniosek.
6. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, oraz tryb ich uiszczania, a w szczególności wysokość stawek, z uwzględnieniem podziału na wnioski w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz koncentracji, a także sposób uiszczania opłat.

Art. 78.

1. Od decyzji Prezesa Urzędu przysługuje odwołanie do sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.
2. Postępowanie w sprawach odwołań od decyzji Prezesa Urzędu toczy się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach gospodarczych.
3. W przypadku wniesienia odwołania od decyzji Prezes Urzędu przekazuje je niezwłocznie wraz z aktami sprawy do sądu ochrony konkurencji i konsumentów **Błąd! Nie zdefiniowano zakładek.**
4. Jeżeli Prezes Urzędu uzna odwołanie za słuszne, może – nie przekazując akt sądowi – uchylić albo zmienić swoją decyzję w całości lub w części, o czym niezwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której stronie przysługuje odwołanie.
5. Przed przekazaniem odwołania do sądu ochrony konkurencji i konsumentów **Błąd! Nie zdefiniowano zakładek.** lub uchyleniem albo zmianą decyzji na podstawie ust. 4, Prezes Urzędu może również, w uzasadnionych przypadkach, przeprowadzić dodatkowe czynności, zmierzające do wyjaśnienia zarzutów podniesionych w odwołaniu.
6. Do postanowień Prezesa Urzędu, na które przysługuje zażalenie, przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio, z tym że zażalenie wnosi się w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia.

Art. 79.

Od decyzji Prezesa Urzędu stronie nie przysługują środki prawne wzruszenia decyzji przewidziane w Kodeksie postępowania administracyjnego, dotyczące wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji.

Art. 80.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem art. 81.

Art. 81.

W sprawach dotyczących dowodów w postępowaniu przed Prezesem Urzędu w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio art. 227 – 315 Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 82.

Przedsiębiorca zawiadamia Prezesa Urzędu o wszczętym wobec tego przedsiębiorcy za granicą postępowaniu opartym na podejrzeniu dokonania działań ograniczających konkurencję oraz przekazuje Prezesowi Urzędu kopię orzeczenia.

Art. 83.

Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio w sprawach nakładania kar pieniężnych za naruszenie przepisów ustawy.

Rozdział 2**Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję****Art. 84.**

1. Z wnioskiem o wszczęcie postępowania antymonopolowego w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów ustawy może wystąpić:
 - 1) przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, którzy wykażą swój interes prawny;
 - 2) organ samorządu terytorialnego;
 - 3) organ kontroli państwowej;
 - 4) rzecznik konsumentów;
 - 5) organizacja konsumencka.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wnosi się na piśmie wraz z uzasadnieniem oraz podaniem podstawy prawnej, z kopiami w liczbie umożliwiającej ich przekazanie pozostałym stronom postępowania. Wnioskodawca jest obowiązany uprawdopodobnić naruszenie przepisów ustawy.
3. Prezes Urzędu zawiadamia strony o wszczęciu postępowania.

Art. 85.

1. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, jeżeli w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, że nie naruszono zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7, lub zakazu określonego w art. 8.
2. Przed wydaniem postanowienia o wszczęciu lub decyzji o odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 43, mające na celu uzyskanie dodatkowych informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego.
3. Prezes Urzędu odmawia wszczęcia postępowania antymonopolowego, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, jeżeli z wnioskiem wystąpiła osoba nieuprawniona zgodnie z art. 84 ust. 1.
4. Prezes Urzędu może odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie:
 - 1) w przypadku niedostarczenia przez wnioskodawcę w wyznaczonym terminie informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania;

2) jeżeli wniosek nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 84 ust. 2.

Art. 86.

Stroną postępowania jest każdy, kto wnosi o wydanie decyzji w sprawie praktyk ograniczających konkurencję lub wobec kogo zostało wszczęte postępowanie o stosowanie praktyk ograniczających konkurencję lub naruszenie innych przepisów ustawy.

Art. 87.

1. Prezes Urzędu może dopuścić do udziału w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego:
 - 1) przedsiębiorcę poszkodowanego na skutek działań stanowiących naruszenie przepisów ustawy;
 - 2) stronę umowy, której dotyczy postępowanie;
 - 3) inny podmiot, który wystąpi z wnioskiem i wykaże swój interes prawny lub którego dopuszczenie do udziału w postępowaniu przyczyni się do wyjaśnienia sprawy.
2. Dopuszczenie lub odmowa dopuszczenia do udziału w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego następuje w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie.
3. Podmiot zainteresowany ma prawo składania wyjaśnień co do okoliczności sprawy.
4. Podmiot zainteresowany ma prawo wglądu do akt w zakresie, w jakim jest to konieczne do ochrony jego praw, i jeśli nie naruszy to tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.
5. Prezes Urzędu informuje podmiot zainteresowany o sposobie załatwienia sprawy. Podmiotowi temu nie przysługuje prawo do wniesienia odwołania lub zażalenia.

Art. 88.

W postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być zawarta ugoda, o ile nie naruszy to interesu publicznego.

Art. 89.

1. W sprawach mniejszej wagi dla ochrony konkurencji i konsumentów, jeżeli na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych we wniosku lub będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu, a także dotychczasowego orzecznictwa w sprawach antymonopolowych, Prezes Urzędu oceni, że naruszenie zakazu stosowania praktyk ograniczających konkurencję jest bezsporne, może on, po wszczęciu postępowania antymonopolowego, wystąpić do przedsiębiorcy lub związku przedsiębiorców, przeciwko któremu postępowanie to zostało wszczęte, o przyznanie się do naruszenia przepisów ustawy.

2. W przypadku przyznania, o którym mowa w ust. 1, Prezes Urzędu, bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, wydaje decyzję nakazującą zaniechanie naruszenia. Przepisu art. 101 ust. 2 pkt 1 nie stosuje się.
3. Od decyzji, o której mowa w ust. 2, odwołanie nie przysługuje.
4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się:
 - 1) do porozumień, o których mowa w art. 5 ust. 1, zawieranych między konkurentami;
 - 2) w przypadku nadużycia pozycji dominującej przez przedsiębiorcę, którego udział w rynku przekracza 80 %;
 - 3) jeżeli w okresie ostatnich 3 lat poprzedzających wszczęcie postępowania antymonopolowego ostateczną decyzją Prezesa Urzędu lub prawomocnym wyrokiem sądu stwierdzone zostało naruszenie przez przedsiębiorcę lub związek przedsiębiorców zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7, lub zakazu określonego w art. 8.

Art. 90.

Prezes Urzędu może nadać rygor natychmiastowej wykonalności decyzji w całości lub w części, jeżeli wymaga tego ochrona konkurencji lub ważny interes konsumentów.

Art. 91.

1. Jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że w lokalu mieszkalnym są przechowywane przedmioty, akta, księgi, dokumenty i inne nośniki informacji mogące mieć wpływ na ustalenie stanu faktycznego istotnego dla prowadzonego postępowania, sąd ochrony konkurencji i konsumentów **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.** może, na wniosek Prezesa Urzędu, udzielić zgody na przeprowadzenie przeszukania przez funkcjonariuszy Policji z jednostki właściwej ze względu na położenie tego lokalu.
2. W przeszukaniu, o którym mowa w ust. 1, bierze również udział kontrolujący. Przepis art. 57 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
3. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów wydaje zgodę, o której mowa w ust. 1, w formie postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.
4. Policja, na polecenie sądu ochrony konkurencji i konsumentów, przeprowadza czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 92.

Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję powinno być zakończone nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia jego wszczęcia. Przepisy art. 35-38 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 93.

Nie wszczyna się postępowania w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania, upłynął rok.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawach koncentracji

Art. 94.

1. Stroną postępowania jest każdy, kto zgłasza, zgodnie z ust. 2, zamiar koncentracji.
2. Zgłoszenia zamiaru koncentracji dokonują:
 - 1) wspólnie łączący się przedsiębiorcy – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1;
 - 2) przedsiębiorca przejmujący kontrolę – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 2;
 - 3) wspólnie wszyscy przedsiębiorcy biorący udział w utworzeniu wspólnego przedsiębiorcy – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 3;
 - 4) obejmujący lub nabywający akcje albo udziały – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 1;
 - 5) przedsiębiorca, w którego organie zarządzającym lub kontrolnym obejmuje funkcję członka osoba pełniąca już funkcję członka w organie zarządzającym lub kontrolnym innego przedsiębiorcy – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 2;
 - 6) odpowiednio instytucja finansowa albo przedsiębiorca, który nabył akcje lub udziały w celu zabezpieczenia wierzytelności – w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 3.
3. W przypadku gdy koncentracji dokonuje przedsiębiorca dominujący za pośrednictwem co najmniej dwóch przedsiębiorców zależnych, zgłoszenia zamiaru tej koncentracji dokonuje przedsiębiorca dominujący.
4. Zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, należy dokonać w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy lub dokonania innej czynności, na podstawie której ma nastąpić koncentracja.
5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie zamiaru koncentracji, w tym wykaz informacji i dokumentów, które powinno ono zawierać, uwzględniając specyfikę działalności prowadzonej przez różne rodzaje przedsiębiorców, w szczególności przez instytucje finansowe.

Art. 95.

1. Prezes Urzędu może, w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie, dopuścić do udziału w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego każdego, kto wykaże swój interes prawny, w szczególności:
 - 1) przedsiębiorcę, nad którym inny przedsiębiorca przejmuje kontrolę;
 - 2) podmiot zbywający akcje lub udziały;
 - 3) podmiot zbywający majątek.

2. Podmioty zainteresowane mają prawo składać wyjaśnienia i dokumenty mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.
3. Przepis art. 87 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 96.

1. Prezes Urzędu może:
 - 1) zwrócić w terminie 14 dni zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, jeżeli nie spełnia ono warunków, jakim powinno odpowiadać;
 - 2) wezwać zgłaszającego zamiar koncentracji do usunięcia wskazanych braków w zgłoszeniu lub uzupełnienia w nim niezbędnych informacji w wyznaczonym terminie.
2. Prezes Urzędu może przedstawić przedsiębiorcy lub przedsiębiorcom uczestniczącym w koncentracji warunki, o których mowa w art. 18 ust. 2, wyznaczając termin na ustosunkowanie się do zgłoszonej propozycji; brak odpowiedzi lub odpowiedź negatywna powoduje wydanie decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 1.

Art. 97.

1. Postępowanie antymonopolowe w sprawach koncentracji powinno być zakończone nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia jego wszczęcia, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadku zamiaru nabycia akcji dopuszczonych do publicznego obrotu postępowanie, o którym mowa w ust. 1, powinno być zakończone nie później niż w terminie 14 dni od dnia jego wszczęcia.
3. Do terminów określonych w ust. 1 i 2 nie wlicza się okresów oczekiwania na dokonanie zgłoszenia przez pozostałych uczestników koncentracji, a także okresów na usunięcie braków lub uzupełnienie informacji, o których mowa w art. 96 ust. 1 pkt 2, lub ustosunkowanie się do przedstawionych przez Prezesa Urzędu warunków, o których mowa w art. 18 ust. 2.

Art. 98.

1. Przedsiębiorcy, których zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu, są obowiązani do wstrzymania się od dokonania koncentracji do czasu wydania przez Prezesa Urzędu decyzji lub upływu terminu, w jakim decyzja powinna zostać wydana.
2. Czynność prawna, na podstawie której ma nastąpić koncentracja, może być dokonana pod warunkiem wydania przez Prezesa Urzędu, w drodze decyzji, zgody na dokonanie koncentracji lub upływu terminów, o których mowa w art. 97.
3. Nie stanowi naruszenia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, realizacja publicznej oferty kupna lub zamiany akcji, zgłoszonej Prezesowi Urzędu w trybie art. 12 ust. 1, jeżeli nabywca nie korzysta z prawa głosu wynikającego z nabytych akcji lub czyni to wyłącznie w celu utrzymania pełnej wartości swej inwestycji kapitałowej lub dla zapobieżenia poważnej szkodzi, jaka może powstać u przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji.

Art. 99.

Jeżeli Prezes Urzędu poweźmie wiadomość o dokonaniu koncentracji z naruszeniem obowiązku, o którym mowa w art. 12, może wszcząć postępowanie z urzędu.

Art. 100.

W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w art. 20 ust. 1 lub 4, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, dokonać podziału przedsiębiorcy. Do podziału spółki stosuje się odpowiednio przepisy art. 528-550 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 oraz z 2001 r. Nr 102, poz. 1117 oraz z 2003 r. Nr 49, poz. 408). Prezesowi Urzędu przysługują kompetencje organów spółek uczestniczących w podziale. Prezes Urzędu może ponadto wystąpić do sądu o unieważnienie umowy lub podjęcie innych środków prawnych zmierzających do przywrócenia stanu poprzedniego.

Rozdział 4**Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów****Art. 100a.**

1. Z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów może wystąpić:
 - 1) Rzecznik Praw Obywatelskich;
 - 2) rzecznik ubezpieczonych;
 - 3) rzecznik konsumentów;
 - 4) organizacja konsumencka.
2. Z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, może także wystąpić zagraniczna organizacja wpisana na listę organizacji uprawnionych w państwach Unii Europejskiej do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, jeżeli cel jej działania uzasadnia wystąpienie przez nią z wnioskiem o wszczęcie postępowania dotyczącego naruszenia wynikającego z niezgodnych z prawem zaniechań lub działań podjętych w Polsce, zagrażających zbiorowym interesom konsumentów w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma swoją siedzibę.
3. Przepisy art. 84 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 100b.

1. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania, jeżeli z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika w sposób oczywisty, że zbiorowe interesy konsumentów nie uległy naruszeniu. Przepis art. 85 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Prezes Urzędu, w drodze postanowienia, odmawia wszczęcia postępowania, jeżeli z wnioskiem wystąpiła osoba nieuprawniona na podstawie art. 100a ust. 1 lub 2.
3. Prezes Urzędu może, w drodze postanowienia, odmówić wszczęcia postępowania:
 - 1) w przypadku niedostarczenia przez wnioskodawcę w wyznaczonym terminie informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu postępowania;
 - 2) jeżeli wniosek nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 84 ust. 2.
4. Na postanowienia, o których mowa w ust. 2 i 3, wnioskodawcy przysługuje zażalenie.

Art. 100c

Stroną postępowania jest każdy, kto wnosi o wydanie decyzji w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów lub wobec kogo zostało wszczęte postępowanie o stosowanie takiej praktyki.

Art. 100d.

W postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być zawarta ugoda, jeżeli przemawia za tym charakter sprawy, a ugoda nie zmierza do obejścia prawa albo nie narusza interesu publicznego lub słusznego interesu konsumentów.

Art. 100e.

Prezes Urzędu może nadać decyzji w całości lub w części rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymaga tego ważny interes konsumentów.

Art. 100f.

Postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów powinno się zakończyć nie później niż w ciągu dwóch miesięcy, a w sprawie szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Przepisy art. 35-38 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 100g.

Nie wszczyna się postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania, upłynął rok.

Art. 100h.

Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów jest wolne od opłat.

Dział VI

Kary pieniężne

Art. 101.

1. Prezes Urzędu nakłada, w drodze decyzji, na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 1 000 do 50 000 euro, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie:
 - 1) nie wykonuje obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji, o którym mowa w art. 12;
 - 2) wykonuje, po objęciu lub nabyciu akcji lub udziałów, prawa wynikające z tych akcji lub udziałów, z naruszeniem art. 13 pkt 3 i 4;
 - 3) posiada akcje lub udziały po upływie okresu, o którym mowa w art. 13 pkt 3;
 - 4) wykonuje czynności, od których powinien się wstrzymać po dokonaniu zgłoszenia na podstawie art. 98 ust. 1.
2. Prezes Urzędu może nałożyć, w drodze decyzji, na przedsiębiorcę karę pieniężną:
 - 1) w wysokości stanowiącej równowartość od 1 000 do 5 000 000 euro, jednak nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7, lub naruszenia zakazu określonego w art. 8;
 - 2) w wysokości stanowiącej równowartość od 200 do 5 000 euro, jeżeli, choćby nieumyślnie:
 - a) we wniosku, o którym mowa w art. 22, lub w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 94 ust. 2, podał nieprawdziwe dane,
 - b) nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 18 ust. 3 lub art. 45, lub udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji,
 - c) nie współdziała w toku kontroli prowadzonej w ramach postępowania na podstawie art. 57, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 2,
 - d) nie wypełnił obowiązku przewidzianego w art. 82.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do związków przedsiębiorców. W przypadku gdy związek przedsiębiorców nie osiąga przychodu, Prezes Urzędu może ustalić karę pieniężną w wysokości do pięćdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

Art. 102.

1. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorców, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 10 do 1 000 euro za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji wydanych na podstawie art. 9, 18 ust. 1, art. 19 ust. 1 i art. 20 ust. 2 i 4 oraz art. 23c, postanowień wydanych na podstawie art. 60 ust. 1 lub wyroków sądu ochrony konkurencji i konsumentów **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.** wydanych na podstawie art. 479³¹ § 3 Kodeksu postę-

powania cywilnego; karę pieniężną nakłada się, licząc od daty wskazanej w decyzji.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do związków przedsiębiorców. W przypadku gdy związek przedsiębiorców nie osiąga przychodu, karę pieniężną za każdy rozpoczęty miesiąc niewykonania w terminie decyzji, postanowienia lub wyroku sądu Prezes Urzędu ustala w wysokości do pięćdziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

Art. 103.

1. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć na osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy lub związku przedsiębiorców karę pieniężną w wysokości do dziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli osoba ta umyślnie albo nieumyślnie:
 - 1) nie wykonała decyzji, postanowień lub wyroków, o których mowa w art. 102;
 - 2) nie zgłosiła zamiaru koncentracji, o którym mowa w art. 12.
2. Prezes Urzędu może nałożyć na osoby, o których mowa w art. 59 ust. 1, karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, za nieudzielenie informacji lub udzielenie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 45, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 2, oraz za brak współdziałania w toku kontroli prowadzonej w ramach postępowania na podstawie art. 57, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 2, oraz na świadków za nieuzasadnioną odmowę zeznań.

Art. 104.

Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 101-103, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy.

Art. 105.

1. Kary pieniężne, o których mowa w art. 101-103, są płatne z dochodu po opodatkowaniu lub z innej formy nadwyżki dochodów nad wydatkami zmniejszonej o podatki.
2. Wykonanie kary pieniężnej nałożonej przez Prezesa Urzędu ulega zawieszeniu do czasu uprawomocnienia się decyzji o jej nałożeniu.
3. Środki finansowe pochodzące z kar pieniężnych, o których mowa w art. 101-103, stanowią dochód budżetu państwa.
4. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa Urzędu.
5. W razie upływu terminu, o którym mowa w ust. 4, kara pieniężna podlega ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
6. W przypadku nieterminowego uiszczenia kary pieniężnej odsetek nie pobiera się.

Art. 106.

1. Prezes Urzędu może na wniosek przedsiębiorcy, związku przedsiębiorców lub osób, o których mowa w art. 103, w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie, odroczyć uiszczenie kary pieniężnej albo rozłożyć ją na raty ze względu na ważny interes wnioskodawcy.
2. Prezes Urzędu może uchylić, w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie, odroczenie uiszczenia kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty, jeżeli ujawniły się nowe lub poprzednio nieznane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia.

art. 107-109 pominięte - tekst w obwieszczeniu

Dział VII**Zmiany w przepisach obowiązujących****Dział VIII****Przepisy przejściowe i końcowe****Art. 110.**

1. Z dniem wejścia w życie ustawy rozpoczyna się pierwsza kadencja Prezesa Urzędu sprawującego urząd w tym dniu, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Kadencja Prezesa Urzędu, o której mowa w ust. 1, ulega skróceniu o okres sprawowania przez niego urzędu przed dniem wejścia w życie ustawy.
3. Prezes Rady Ministrów może odwołać Prezesa Urzędu w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. W terminie tym nie znajdują zastosowania ograniczenia, o których mowa w art. 24 ust. 5.

Art. 111.

Z dniem wejścia w życie ustawy dyrektorzy i wicedyrektorzy delegatur Urzędu stają się członkami korpusu służby cywilnej, a ich dotychczasowe stosunki pracy nawiązane na podstawie powołania na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 oraz z 2000 r. Nr 31, poz. 381 i Nr 60, poz. 704) przekształcają się w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, z tym że stanowisko wicedyrektora delegatury przekształca się w stanowisko zastępcy dyrektora delegatury.

Art. 112.

Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, o którym mowa w art. 104, uwzględnia się również okoliczność naruszenia przepisów ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

art. 114 pominięty - tekst w obwieszczeniu

Art. 113.

Postępowania wszczęte na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów prowadzi się na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

Art. 115.

Wartość euro, o której mowa w przepisach ustawy, podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru koncentracji lub nałożenia kary.

Art. 116.

Ileokroć w odrębnych przepisach jest mowa o „organie antymonopolowym” lub „Urzędzie Antymonopolowym”, rozumie się przez to Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Art. 117.

Traci moc ustawa z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 oraz z 2000 r. Nr 31, poz. 381 i Nr 60, poz. 704).

Art. 118.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2001 r., z wyjątkiem art. 41, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.